

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเกี่ยวกับค่านิยม (Values) เป็นที่สนใจและแพร่หลายมากในหมู่นักจิตวิทยา นักมนุษยวิทยาและนักการศึกษา ทั้งนี้ เพราะค่านิยมมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของพฤติกรรมของมนุษย์ ในทำนองเดียวกันกับบุคลิกภาพ ทัศนคติ การรับรู้ และองค์ประกอบ (Factors) อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ค่านิยมจะช่วยชี้สภาพความเป็นอยู่ ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อถือและวัฒนธรรมของสังคมได้ ทั้งยังเป็นตัวการสำคัญในการเปลี่ยนแปลงสังคมอีกด้วย ที่จริงแล้วค่านิยมไม่ใช่สิ่งใหม่ที่เพิ่งอุบัติขึ้น นักปรัชญาเริ่มไข่ค่านิยมขึ้นก่อนตั้งแต่สมัยกรีกโบราณประมาณศตวรรษที่ ๔ ก่อนคริสตกาล โดยมีความเชื่อว่าค่านิยมเป็นสิ่งที่คนในสังคมพึงยึดถือ ได้แก่ ความดี ความจริง และความยุติธรรม เป็นต้น วิชาการต่าง ๆ ในปัจจุบันส่วนมากมีรากฐานมาจากวิชาปรัชญา นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้นำความรู้เกี่ยวกับค่านิยมนี้ไปใช้ประโยชน์ในสาขาวิชาของตน การตีความหมายของคำก็ขยายกว้างออกไป แต่ถึงแม้จะมีความแตกต่างกันบ้าง ถ้าพิจารณาอย่างลึกซึ้งจะเห็นว่าคำจำกัดความต่าง ๆ นั้น มีส่วนหนึ่งที่เป็นส่วนร่วมเหมือนกันอยู่ Garforth¹ กล่าววว่า

"... ค่านิยมบ่งชี้คุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งมีส่วนช่วยให้บุคคลเลือกหรือชอบสิ่งนั้นมากกว่าสิ่งอื่น ค่านิยมจึงเป็นคุณสมบัติที่มีคุณค่า มีค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น เงิน รถยนต์ และหนังสือ ค่านิยมเกี่ยวกับจิตใจได้แก่ความสุขหรือความพอใจ ค่านิยม

¹F.W. Garforth, "Values: An Essay towards Clarification,"

เกี่ยวกับพฤติกรรมได้แก่ความสุขภาพ ความเมตตาและความจงรักภักดี ค่านิยมเกี่ยวกับศีลธรรมจรรยาได้แก่ความอดทน และความบริสุทธิ์ และยังมีค่านิยมที่เกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ อีกมาก."

(Value is used to indicate that something has worth that is regarded as attracting choice or preference. Value is thus the property of being choiceworthy and it attaches to objects, like money, cars and books, to states of mind like happiness or contentment, to modes of behavior, like courtesy, kindness and loyalty, to moral qualities, like temperance and chastity, and to innumerable other items of human choice.)

ค่านิยมไม่ใ้แก่จำกัดขอบเขตอยู่เพียงแคความงามและความดี ยังมีความหมายรวมไปถึงวัตถุ ประสพการณ์ และความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการเห็นคุณค่าหรือคุณภาพของสิ่งที่มีมนุษย์เกี่ยวข้อง ค่านิยมเป็นแนวทางใหม่บุคคลประพฤติต่อสิ่งต่าง ๆ ตามแนวนิยมของตน และมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อสังคมและชีวิตของแต่ละคน และนอกจากค่านิยมจะเกี่ยวข้องกับมนุษย์ในทางประสพการณ์แล้ว Ruch² เติริมว่า

"... จุดมุ่งหมายซึ่งเป็นที่รวมของแรงจูงใจอาจแบ่งได้ตามความสำคัญของสิ่งเหล่านั้นที่มีต่อชีวิตของเรา นั่นก็คือคุณค่าที่สิ่งนั้นมีต่อเรา ถ้าจุดมุ่งหมายนั้นมีคุณค่ามากค่านิยมจะสูง แต่ถาสิ่งนั้นก่อให้เกิดคุณค่าใ้ยากค่านิยมจะต่ำ."

(The human goals on which motivations center may be classified according to the importance they have in our lives, that is according to their value to us. If a

²Floyd Leon Ruch, Psychology and life, p. 149.

goal seems well worth attaining we say that it has a high degree of value when it seems scarcely worth attaining, we say its value is small.)

ค่านิยมมีอำนาจเหนือการกระทำของคน มนุษย์จะตอบโต้กับสิ่งต่าง ๆ ตามระดับของคุณค่าของสิ่งนั้น และคุณค่าจึงกล่าวจะกลายเป็นค่านิยมที่เขายึดถือ ค่านิยมมีสำคัญขึ้นความสำคัญมากน้อยไม่เท่ากันจึงสามารถเรียงลำดับได้ ความสำคัญที่แต่ละคนยึดถืออาจเกิดจากความต้องการของสังคม หรือเกิดจากความนึกคำนึงของตนเองได้ บุคคลจะยึดถือสิ่งที่มีความสำคัญมาก่อน สิ่งที่สำคัญน้อยก็จะได้รับการยึดถือลดหลั่นกันลงมา การยึดถือนี้จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมตามลำดับความสำคัญมากน้อย ถ้าใครทราบถึงค่านิยมที่บุคคลยึดถือแล้ว การศึกษาและการตีความหมายพฤติกรรมของมนุษย์จะง่ายขึ้น

จึงได้กล่าวแล้วว่าค่านิยมเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ที่มนุษย์ได้รับจากสิ่งแวดล้อม ค่านิยมจึงมีได้หลายด้าน เช่น ค่านิยมที่เกี่ยวกับการปกครอง การศึกษา ศาสนา ความรัก การแต่งงาน และอาชีพ เป็นต้น อาชีพก็เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคน เมื่อมีวิถีภาวะพอ บุคคลจะต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้อันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต เนื่องจากอาชีพมีหลายประเภท มนุษย์จำเป็นต้องคัดสนใจเลือกยึดอาชีพใดอาชีพหนึ่งเป็นหลัก ซึ่งจะต้องอาศัยเกณฑ์บางอย่างที่ตนเองเห็นว่าสำคัญ Ginsberg³ เน้นว่า การเลือกอาชีพของมนุษย์ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสิ่งที่เลือก แต่ละคนย่อมเลือกอาชีพตามองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ส่วนมากจะขึ้นอยู่กับความต้องการของตนเองเป็นใหญ่ ความต้องการนั้นก็คือค่านิยม

³E. Ginsberg, S.W. Ginsburg, S. Axelrad and J.L. Herma, "Occupational Choice," in "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," By P.E. Ferrone, The Personnel and Guidance Journal. 44:3, 254 - 257, November, 1965.

6

Kluckhohn⁴ สนใจศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมและให้คำจำกัดความไว้ว่า "... ค่านิยมคือความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่พึงปรารถนา ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกปฏิบัติและผลของการกระทำของบุคคล" (A Value is a conception of the desirable which influences the selection from available modes, means, and ends of action.) คำกล่าวนี้สอดคล้องกับ Rosenberg⁵ ซึ่งกล่าวว่า "... ค่านิยมหมายถึงสิ่งที่บุคคลสนใจ สิ่งทีบุคคลต้องการ สิ่งทีบุคคลรู้สึกเหมือนเป็นหน้าที่ สิ่งทีบูชาหรือสิ่งที่พอใจ" (Values ... mean things in which people are interested - things they want, desire to be or become, feel as obligatory, worship or enjoy.)

จากคำจำกัดความดังกล่าว เราอาจสรุปได้ว่า ค่านิยมทางอาชีพ คือความสำคัญของอาชีพนั้น ๆ ที่มีต่อบุคคลในระดับต่าง ๆ กัน บุคคลยอมใช้ค่านิยมเป็นเกณฑ์หรือแนวทางในการเลือกอาชีพ การศึกษาค่านิยมทางอาชีพจะเป็นประโยชน์ต่อการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนต่อไป

ส่วนมากการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมอาชีพแนวการศึกษาของ Allport และ Vernon⁶ ซึ่งให้ความเห็นว่าค่านิยมเป็นทัศนคติเชิงประเมินค่า

⁴Clyde Kluckhohn, "Values and Value - Orientations in the Theory of Action," in Toward a General Theory of Action, by Talcott Parsons and Edward A. Shils, Editors, pp. 395 - 396.

⁵M. Rosenberg, "Occupations and Values," in "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," by P.E. Perrone, The Personnel and Guidance Journal 44 : 3, 253 - 257, November, 1965.

⁶Gordon W. Allport and P.E. Vernon, A Study of Values, in L.W. Ferguson, Personality Measurement, pp. 212 - 216.

ตามทฤษฎีของ Spranger⁷ และสร้างแบบทดสอบขึ้นสำหรับวัดทัศนคติ
เชิงประเมินค่าใดแกทัศนคติที่เกี่ยวกับทฤษฎี เศรษฐกิจ สุนทรียภาพ สังคม
การเมือง และศาสนา แบบสอบถามนี้ชื่อ Allport - Vernon Study
of Values ซึ่งได้รับการปรับปรุงใหม่อีกครั้งหนึ่งโดยมี Lindzey
รวมด้วย

ในประเทศไทยการศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมมีเรื่องเดียว คือของ Guskin⁸
การศึกษานี้ ใช้แบบสอบถามวัดทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพ ความรัก การแต่งงาน
และครอบครัว ตัวแทนประชากร เป็นนักเรียนและนักศึกษาจากสถาบันการศึกษา
๑๐ แห่งทั่วประเทศ ผลการวิจัยปรากฏว่าค่านิยมในค่านต่าง ๆ นั้นเปลี่ยนแปลง
ไป เนื่องจากอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ในค่านค่านิยมทางอาชีพ
ผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบค่านิยมระหว่างนิสิตหญิงและนิสิตชาย พบว่านิสิตหญิงมี
ความชอบการความมั่นคงของอาชีพมากกว่านิสิตชาย และยังพบความแตกต่าง
ของค่านิยมระหว่างนักเรียนในโรงเรียนฝึกหัดครูระดับนิสิตมหาวิทยาลัย ผู้เขียน
วิทยานิพนธ์นี้มีความเห็นว่า การศึกษาค่านิยมของ Guskin ยังอยู่ในขอบเขต
อันจำกัด กล่าวคือ เขาศึกษาเฉพาะแคผู้ที่เลือกอาชีพครู เป็นส่วนใหญ่ หัวข้อใน
ค่านค่านิยมทางอาชีพก็ศึกษาแต่เพียงค่านความมั่นคงของอาชีพ ค่านิยมทางอาชีพ
ที่บุคคลใช้ เป็นเกณฑ์ในการเลือกอาชีพน่าจะมีมากกว่านี้ แต่ยังไม่มีการรวบรวม
ผู้เขียนจึงเห็นสมควรที่จะศึกษาค่านิยมทางอาชีพ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางค่านนี้ให้
มากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาทางจิตวิทยาและการแนะแนวสำหรับ
ประเทศไทยต่อไป

⁷ Ibid.

⁸ Allan E. Guskin, Changing Values of Thai College Students.

ปัญหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งจะศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ความมุ่งหมายเฉพาะ

เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมทางอาชีพดังต่อไปนี้

- ๑. ความแตกต่างระหว่างเพศในการเลือกค่านิยมทางอาชีพ
- ๒. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญา กับค่านิยมทางอาชีพ
- ๓. ความสัมพันธ์ระหว่างระดับอาชีพของบิดามารดา กับค่านิยมทางอาชีพของนักเรียน
- ๔. ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนกับค่านิยมทางอาชีพของบิดามารดา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนหญิงและชายซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ประจำปีการศึกษา ๒๕๐๘ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption)

ข้อตกลงเบื้องต้นมีดังต่อไปนี้

- ๑. ตัวอย่างประชากร (sample) ซึ่งใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ถือเป็นตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น
- ๒. แบบทดสอบ Progressive Matrices ซึ่งใช้ทดสอบวัดระดับสติปัญญาสำหรับการวิจัยนี้ มีความเชื่อถือได้และไม่มีความลำเอียงทางวัฒนธรรม (Cultural Bias)

๓. แบบสอบถามสามารถวัดค่านิยมได้ มีความแม่นยำและเชื่อถือ
ได้พอสมควร

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Centers⁹ ศึกษาค่านิยมทางอาชีพโดยสร้างแบบสอบถามขึ้นชุดหนึ่ง
เรียกว่า Job Values and Desires Questionnaire เป็นคำถามเกี่ยวกับ
ค่านิยมทางอาชีพ ๑๐ หัวข้อ คือ อาชีพที่บุคคลสามารถใช้ลักษณะความเป็นผู้นำ
อาชีพที่น่าสนใจมาก อาชีพที่ทำใหม่บุคคลเคยและมีฐานะสูงกว่าผู้ร่วมงาน
อาชีพที่บุคคลสามารถเป็นหัวหน้างาน อาชีพที่มีความมั่นคง อาชีพที่บุคคล
สามารถแสดงความรู้สึก ความสามารถ ความคิดเห็นและทักษะ อาชีพที่มี
รายได้สูง อาชีพที่มีโอกาสสร้างชื่อเสียงให้ตนเอง อาชีพที่สามารถช่วยเหลือ
ผู้อื่น และอาชีพที่สามารถทำงานมากน้อยได้ตามความพอใจ Centers ใช้ตัว
แทนประชากร เป็นผู้ใหญ่เพศชายรวมทั้งสิ้น ๑๐๐๘ คน โดยให้เลือกตอบคำถาม
ว่า "ถ้าท่านมีโอกาสเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งจากอาชีพต่อไปนี้ ท่านจะเลือก
อาชีพใด" ผลปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างค่านิยมทางอาชีพของคนมีฐานะ
ทางเศรษฐกิจและสังคมแตกต่างกัน ชั้นกลางเลือกค่านิยมเกี่ยวกับการมีโอ
กาสได้แสดงออก แต่ชนชั้นต่ำเลือกความมั่นคงในอาชีพ

ในปี ค.ศ. ๑๙๖๒ Wagman¹⁰ ได้ใช้แบบสอบถามของ Centers

⁹R. Centers, Psychology of Social Class, pp. 151 - 159.

¹⁰Morton Wagman, "Sex and Age Differences in Occupational Values," The Personnel and Guidance Journal 44 : 3, 258 - 262, November, 1965.

ศึกษาความแตกต่างของค่านิยมทางอาชีพระหว่าง เพศและอายุ โดยใช้ตัวแทน
 ประชากรที่เป็นนิสิตหญิงและนิสิตชายของมหาวิทยาลัยในรัฐอิลลินอยส์ทั้งหมด
 กำลัง เรียนอยู่ในคณะศิลปศาสตร์ปีที่ ๒ ผลการวิจัยแสดงว่ามีความแตกต่าง
 อย่างมีนัยสำคัญระหว่าง เพศ และ Wagman โค้ชนำผลการวิจัยนี้ไปเปรียบ
 เทียบกับการศึกษาของ Centers ที่โคกลาวไวซางคน พบว่ามีความแตกต่าง
 กันอย่างมีนัยสำคัญ แสดงว่ามีความแตกต่างระหว่าง เพศและอายุในค่านิยม
 ทางอาชีพ

ในปีเดียวกัน Thompson¹¹ ได้ใช้แบบสอบถามของ Centers
 เป็นมาตรฐานในการศึกษาค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นปีที่ ๙ รวมทั้งสิ้น
 ๒๒๘๙ คน จากรัฐแคลิฟอร์เนีย การทดสอบแบ่งเป็น ๒ ครั้ง ครั้งแรกผู้วิจัย
 ทดสอบนักเรียนในฤดูใบไม้ร่วงปี ๑๙๖๒ หลังจากนั้นอีก ๒ ปี ได้ทดสอบนักเรียน
 ชุดเดิมเป็นครั้งที่ ๒ การวิจัยของ Thompson ครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อที่จะทค
 สอบความคิดเห็นของ Super¹² ที่ว่านักเรียนชั้นปีที่ ๙ เป็นวัยซึ่งกำลังอยู่ใน
 ระหว่างการสำรวจและการศึกษาเกี่ยวกับอาชีพ ผลการวิจัยสนับสนุนความคิดเห็น
 ของ Super นอกจากนั้นนักเรียนได้แสดงให้เห็นว่าค่านิยมบางข้อมีความสำคัญ
 มาก บางข้อมีความสำคัญปานกลาง และบางข้อมีความสำคัญเลย อย่างไรก็ตาม
 ก็ศึกษาการททำแบบทดสอบซ้ำอีกครั้งหนึ่ง (Test - retest) พบว่านักเรียนไม่
 เปลี่ยนแปลงค่านิยมแต่อย่างใด การเปลี่ยนค่าตอบของนักเรียนบางส่วนไม่แตก

¹¹O.E. Thompson, "Occupational Values of High School Students,"
The Personnel and Guidance Journal 44 : 8, 580 - 543, April, 1966.

¹²O.E. Super, et al., "Vocational Development : a Frame Work
 for Research," in "Shift in Adolescents' Vocational Values," by
 W.D. Gribbons and P.R. Lohnes, The Personnel and Guidance Journal
 44 : 3, 48 - 252, November, 1965.

ทางไปจากค่าคอมเทิม Thompson ยังพบว่านักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความแตกต่างกันในการเลือกค่านิยมทางอาชีพ และมีความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมทางอาชีพกับฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม และความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียน

ในระหว่างปี ค.ศ. ๑๙๕๕ - ๑๙๖๓ Gribbons¹³ และ Lohnes ศึกษาการเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางอาชีพของนักเรียนหญิงและนักเรียนชายในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยศึกษาเป็นโครงการระยะยาว (Longitudinal study) ตัวอย่างประชากรที่ใช้เป็นนักเรียนมัธยมในบอสตัน จำนวน ๑๑๑ คน เมื่อเริ่มศึกษาเด็กเหล่านี้กำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๔ และได้ติดตามศึกษาจนเด็กเรียนจบชั้นสูงสุดของโรงเรียน การวิจัยใช้วิธีสัมภาษณ์ (Structured Interview) นักเรียนเป็นรายบุคคล แบ่งการสัมภาษณ์เป็น ๓ ระยะ ระยะที่ ๑ และที่ ๒ ใช้แบบสอบถามชุดเดียวกัน แต่ระยะที่ ๓ คำถามบางตอนเปลี่ยนไป ผลการศึกษาแสดงว่า นักเรียนทั้งสองเพศเปลี่ยนแปลงค่านิยมทางอาชีพตลอดระยะเวลา ๕ ปีที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียน และมีความแตกต่างระหว่างเพศอยู่บ้าง คือ เด็กหญิงเลือกค่านิยมเกี่ยวกับการติดต่อกับคนและบริการสังคมมากกว่าเด็กชาย เด็กชายเลือกค่านิยมเกี่ยวกับรายได้และความมีเกียรติ จะเห็นได้ว่าในการเลือกอาชีพเด็กชายยึดถือความพอใจที่เป็นผลจากสิ่งเร้าภายนอก (External Satisfaction) ส่วนเด็กหญิงยึดถือความพอใจภายใน (Internal Satisfaction)

การวิจัยอีกเรื่องหนึ่งคือ การวิจัยเรื่องค่านิยมและการเลือกอาชีพของ

¹³Warren D. Gribbons and Pual R. Lohnes, "Shift in Adolescents' Vocational Values," The Personnel and Guidance Journal 44 : 3, 248 - 252, November, 1965.

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น Perrone¹⁴ ศึกษาตัวแทนประชากร เป็นนักเรียนหญิงซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ ๗ และ ๘ จำนวน ๑๘๖ คน และปิกามารดาของนักเรียนเหล่านั้น ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบขึ้นเอง เพื่อวัดค่านิยมทางอาชีพโดยตรง เรียกว่า Value Orientation ประกอบด้วยค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญ ๑๖ ข้อ ดังนี้คือ รายได้ดี งานน่าสนใจ ใช้ความสามารถพิเศษ ใฝ่เรียนทาง ช่วยเหลือผู้อื่น ก้าวหน้าเร็ว ทำงานกับบุคคล ทำงานกับวัตถุ ความมั่นคงในอนาคต งานที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ปราศจากผู้น่าคบ มีเวลาสำหรับครอบครัว ความสนใจและงานอดิเรก มีโอกาสศึกษาต่อ และใฝ่ปรับปรุงทักษะในการทำงาน ผู้วิจัยแบ่งระดับอาชีพของบิดา และใช้เครื่องมืออื่นวัดระดับสติปัญญา ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียน ปัญหาของเด็กแต่ละคน รวมทั้งระดับความคาดหวังในงานอาชีพและการฝึกหัดงาน ผลการวิจัยแสดงว่าปิกามารดาและบุตรมีความเห็นตรงกันว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญมากที่สุดคือการมีรายได้และความมั่นคงในอนาคต ค่านิยมที่ไม่สำคัญใดแก่ การช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานกับวัตถุและไม่คงทำตามคำสั่งใคร นอกจากนั้น เด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนดีมีปัญหาลดน้อย เลือกอาชีพที่มีโอกาสได้แสดงออกและอาชีพที่น่าความพอใจส่วนตัวมาหา ทั้งยังต้องการที่จะศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป เพื่อนำคนไปสู่จุดหมายในชีวิตที่ใดตั้งไว้ ตรงกันข้ามกับเด็กที่มีระดับสติปัญญาต่ำและมีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนต่ำ จะไม่สนใจการแสดงออกของตน (Self - expression) และตั้งจุดหมายในงานอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถ

¹⁴Philip, A. Perrone, "Values and Occupational Preferences of Junior High School Girls," The Personnel and Guidance Journal 44 : 3, 254 - 257, November, 1965.